

Weronika Kortas

Piotr Rudera

18

Konferencja World Information Architecture Day

18.1. WIAD19 – pierwsze wydarzenie z cyklu

18.2. WIAD20 – drugie wydarzenie z cyklu

18.3. WIAD21 – trzecie wydarzenie z cyklu

Podsumowanie

18. Konferencja World Information Architecture Day

Weronika Kortas

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
Instytut Badań Informacji i Komunikacji
e-mail: wkortas@umk.pl
<https://orcid.org/0000-0002-4276-7651>

Piotr Rudera

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
Instytut Badań Informacji i Komunikacji
e-mail: piorud@umk.pl
<https://orcid.org/0000-0002-5434-7005>

Konferencja World Information Architecture Day (WIAD) to cykliczne wydarzenie organizowane przez Instytut Badań Informacji i Komunikacji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. WIAD to międzynarodowe święto ruchome, które w 2012 roku powołał do życia The Information Architecture Institute. Pierwsze obchody odbyły się w 14 miejscach na świecie, przy czym podmiot ten koordynuje też wszystkie spotkania z tego cyklu. Architektura informacji to sztuka organizowania i etykietowania tak, by użytkownik, który będzie później z tymi treściami pracował, wiedział, w co klika, co czyta i czym w ogóle jest produkt, z którego korzysta (online i offline).

Obchody WIAD przybierają bardzo różne formy i rozmiary. W Polsce zdecydowaliśmy się na konferencję naukową. Przy organizacji pierwszej nie zakładaliśmy cykliczności imprezy, pomimo tego podjęliśmy się przygotowania kolejnej. Druga z cyklu odbyła się w ostatnim momencie przed *lockdownem*. Trzecia, w 2021 roku, mimo obostrzeń, nie została odwołana. Byliśmy jednak zmuszeni przenieść się do świata wirtualnego, co postanowiliśmy wykorzystać. Czwarta planowana jest na 5 marca 2022 roku.

18.1. WIAD19 – pierwsze wydarzenie z cyklu

Konferencję zorganizowało doktoranckie koło naukowe i w związku z tym traktowana była jak wydarzenie raczej studenckie. Dzień Architektury Informacji (dalej: AI) zaplanowany był na 23 lutego. Przyjęto, że wydarzenie będzie miało zasięg ogólnopolski.

Celem, który przyświecał organizatorom, było przygotowanie wydarzenia otwartego na osoby spoza uczelni. Chcieliśmy, by oprócz prelegentów wzięli w nim udział również ludzie zainteresowani tematem, chcący się czegoś dowiedzieć.

Uczestnictwo w WIAD19 było bezpłatne dla wszystkich uczestników. Rejestracja, zarówno prelegentów, jak i słuchaczy, możliwa była poprzez formularz dostępny na stronie internetowej.

Prócz WWW została przygotowana również strona na Facebooku oraz wydarzenie. Rozesłaliśmy zaproszenia do kół naukowych zajmujących się podobną tematyką, na wszystkie uniwersytety i do bibliotek. Ogłoszenia dotyczące wydarzenia pojawiły się też w grupach i na stronach patronów na Facebooku.

Na konferencji wystąpiło czworo gości honorowych – dwóch pracowników naukowych i dwoje praktyków. W sumie w wydarzeniu wzięło udział 150 osób, w tym 32 prelegentów. Wystąpienia podzielono na pięć sesji tematycznych. Dla uczestników dostępne były również warsztaty.

Przygotowanie konferencji trwało siedem miesięcy – od sierpnia 2018 roku. Lista rzeczy do zrobienia była bardzo długa. Zadania podzielono pomiędzy pięcioro członków komitetu organizacyjnego. Wszystko rozpoczęło się od pomysłu, opracowania koncepcji i głównych założeń. Kolejne zadania to: komunikacja z głównym organizatorem; znalezienie, zaproszenie i komunikacja z gośćmi; kwestie opłat za podróż i hotel dla gości; opracowanie i obsługa strony WWW oraz fanpage’a na Facebooku; przygotowanie list mailingowych; promocja konferencji; opracowanie programu; zaplanowanie budżetu, kosztorysu, zgłoszenie wydarzenia poprzez formularz dostępny na stronie uczelni; przygotowanie kosztorysu; pozyskiwanie funduszy; przygotowanie materiałów graficznych (m.in. zaświadczeń, grafik na Facebooka, plakatu itd.); zaplanowanie zawartości formularzy rejestracyjnych i ich obsługa; potwierdzanie rejestracji; komunikacja z uczestnikami (prelegentami i słuchaczami); pomysł na film promocyjny, nagranie, edycja; opracowanie planu, gdzie i co ma być rozmieszczone; rezerwacja sal i auli; zaproszenie, a następnie komunikacja z osobami prowadzącymi warsztaty; przygotowanie listy zakupów (przekąsek, materiałów promocyjnych, upominków dla gości i prelegentów); zakupy; przygotowanie i wydrukowanie zaświadczeń; zaplecze techniczne konferencji (obsługa auli i sal); zorganizowanie cateringu; pozyskiwanie i komunikacja z patronami; pomoc w dostarczeniu zakupów żywnościowych na wydział; praca fizyczna. I dodatkowo na samej konferencji: obsługa techniczna sal; rejestracja uczestników; obsługa punktu z kawą, lunchem i przekąskami; sprząatanie i zażegninywanie kryzysów.

Problemem, który nie do końca udało się pozytywnie rozwiązać, było np. pozyskiwanie funduszy, sponsorów itd. Poza tym chcieliśmy, by studenci, zwłaszcza kierunku powiązanego tematycznie z konferencją, wzięli w niej udział. Obchody WIAD ogólnie zaplanowane były jednak na dzień, który wypadł w ferie zimowe. Dość trudne okazało się również połączenie konferencji naukowej z branżową. Problemy wynikały m.in. z ograniczeń, jakie niesie za sobą organizacja wydarzenia na publicznym uniwersytecie.

18.2. WIAD20 – drugie wydarzenie z cyklu

Druga konferencja naukowa z cyklu WIAD odbyła się 22 lutego 2020 roku. Organizowana była przez koło naukowe doktorantów oraz Instytut Badań Informacji i Komunikacji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. Do współpracy zaproszono również studenckie koło naukowe. Tym razem postanowiono wprowadzić opłaty za udział, ale tylko dla słuchaczy. Rejestrację przeprowadzono online w trzech turach. W każdej kolejnej cena biletów była trochę wyższa. Rejestrację dla prelegentów prowadzono oddzielnie.

Łącznie w konferencji wzięło udział 170 osób. Zaproszono troje gości honorowych. Tym razem wszyscy byli praktykami, ale wykładającymi na różnych uczelniach. Poza nimi referaty przygotowało 37 prelegentów – pracowników naukowych, studentów, doktorantów i praktyków. Wystąpienia podzielono na sześć sesji, z czego jedną przeznaczono dla członków zaproszonego koła. Dodatkowo uczestnicy mogli wziąć udział w sześciu sesjach warsztatowych. Nowym elementem było zaproszenie prelegentów do przesyłania artykułów do monografii pokonferencyjnej.

Ilustracja 18.1. Sesja plenarna konferencji WIAD20

Fot. Paweł Kolański.

Komitet organizacyjny został powiększony do dziewięciu osób. Większość zadań, którymi należało się zająć, była taka jak przed WIAD19. Doszło jednak kilka nowych, np. wszystkie sprawy związane z wpłatami uczestników (otwarcie subkonta, informacje dotyczące wpłat i ich kontrola, przygotowanie faktur, komunikacja z uczestnikami, ewentualne zwroty). Zgodnie z zasadami organizowania konferencji określonymi przez władze uczelni powinno się złożyć do kwestury wniosek o otwarcie subkonta w terminie co najmniej trzech miesięcy przed datą rozpoczęcia konferencji. Wraz z wnioskiem należy załączyć preliminarz (kosztorys) konferencji zatwierdzony przez władze Wydziału oraz wzór karty zgłoszenia. W praktyce wygląda to tak, że wpłaty uczestników dokonywane są na ogólny rachunek uczelniany do rozliczania konferencji, a w decyzji będącej odpowiedzią na wniosek o otwarcie subkonta określone jest hasło wydarzenia, które należy podać w tytule przelewu. Służy ono do odfiltrowywania wpływów na organizowane przez nas wydarzenie spośród pozostałych wpłat księgowanych na rachunku bankowym uczelni. W okresie przyjmowania wpłat od uczestników należy regularnie – zazwyczaj raz w tygodniu – występować o zestawienie przelewów do pracownika kwestury, aby móc na bieżąco kontrolować wpłaty i w razie potrzeby zlecać wystawianie faktur lub dokonywać zwrotów.

W związku z koniecznością wpisania w tytule przelewu określonego dla konferencji hasła zanotowano wiele pomyłek związanych z brakiem tej informacji, które generowały konieczność dodatkowej weryfikacji w kwesturze, np. sprawdzenia, czy dany uczestnik dokonał wpłaty i czy jej wartość się zgadza. Faktury VAT dla uczestników (z pominięciem osób fizycznych) były zaś wystawiane na ich prośbę i przesyłane bezpośrednio do nich. Niezbędne dane umożliwiające wystawienie dokumentu przekazywane były za pośrednictwem sekretarza do działu kwestury. Z uwagi na brak spodziewanych wpływów od uczestników z zagranicy (zaproszeni *keynote speakerzy* byli zwolnieni z opłat konferencyjnych) zrezygnowaliśmy z włączania możliwości dokonywania wpłat za pomocą internetowego serwisu *platnosci.pl*. Serwis ten umożliwia regulowanie opłat za pomocą karty kredytowej lub przelewu bankowego. Podczas zgłaszania konferencji na stronie uczelni należy zaznaczyć opcję „Obsługa płatności przez Punkt Płatności UMK”, a następnie skontaktować się z pracownikiem Uczelnianego Centrum Informatycznego UMK, odpowiedzialnego za obsługę tego procesu.

Więcej pracy wymagało również zorganizowanie przybycia jednego z gości – z innego kraju. Zwrot kosztów biletu samolotowego, delegacji, opłat w innej walucie i wystawienie faktury wymagały kilku wizyt w rektoracie. Problemem okazał się również brak tablic, które można by wykorzystać do prezentacji wystawy naukowej. Dużym utrudnieniem, które miało bezpośredni wpływ na sesję gości, był – ujawniony w ostatniej chwili – brak bezprzewodowych mikrofonów. Te, które w auli są na stałe zamontowane na mównicy, utrudniały prelegentom swobodne przemieszczanie się, z czego nie byli zadowoleni. Natomiast mikrofon, który udało nam się zdobyć na ostatnią chwilę, okazał się wadliwy. Oczywiście, w budżet kolejnego spotkania został wpisany zakup bezprzewodowych mikrofonów.

Dużym wyzwaniem okazało się wydanie monografii pokonferencyjnej. Nowe zadania, jak pozyskanie na ten cel funduszy, znalezienie recenzentów, redakcja całości, komunikacja z autorami, były dość trudne dla osób bez doświadczenia. Minusem było to, że brak wystarczającej kwoty nie pozwolił nam skorzystać z punktowanego wydawnictwa. Poza tym przygotowanie publikacji zajęło bardzo dużo czasu.

18.3. WIAD21 – trzecie wydarzenie z cyklu

Jak wspomniano, konferencja WIAD w 2021 roku odbyła się podczas trwania pandemii COVID-19. W związku z obowiązującymi obostrzeniami zdecydowaliśmy się przygotować wydarzenie w formie zdalnej. Główni organizatorzy obchodów dnia AI zaproponowali skorzystanie z oprogramowania o nazwie Vito. Nie było to jednak obowiązkowe. Postanowiliśmy pozostać przy używanej przez uczelnię, nie tylko w Polsce, aplikacji MS Teams.

W związku z tym, że konferencja miała odbywać się online, sekretarz konferencji podjęła decyzję o przygotowaniu wydarzenia o charakterze międzynarodowym. Pierwszym krokiem było zaproszenie zagranicznych gości honorowych. Zdecydowanym plusem spotkania online było w tym przypadku całkowite wykluczenie wszelkich kosztów związanych z transportem oraz zakwaterowaniem prelegentów spoza Polski.

Ostatecznie z pięciu zaproszonych osób wystąpiły cztery: dwie z USA, jedna z Japonii i jedna z Kanady. Dodatkowo otrzymaliśmy nagranie prezentacji osoby, która była gościem globalnym zaproszonym przez głównych organizatorów.

W konferencji wzięło udział 220 osób, w tym 48 prelegentów. Większość wystąpiła na żywo, ale kilka osób zdecydowało się, z różnych względów, przesłać nagrania. Oficjalnymi językami spotkania były polski i angielski. Konferencję otwarto w języku angielskim, a sesje prowadzone były w sposób mieszany.

Wydarzenie trwało trzy dni. Dzień AI przypadał 27 lutego i w tym terminie konferencja została oficjalnie otwarta, po czym odbyła się sesja gości honorowych oraz pierwsze wystąpienia prelegentów. Dzień wcześniej miały miejsce całonocne warsztaty online. Na 28 lutego zaplanowano natomiast pozostałe wystąpienia.

Udział w konferencji był płatny, podobnie jak w przypadku WIAD20, tylko dla słuchaczy. Zdecydowano się na podniesienie cen. Sprzedaż odbywała się w trzech turach. W związku z większym dochodem ze sprzedaży wejściówek, pozyskaniem dodatkowego dofinansowania oraz brakiem wydatków, np. na catering, zyskaliśmy fundusze na wydanie pokonferencyjnej monografii w wydawnictwie naukowym.

Spodziewanymi, chociaż nie w pełni przewidzianymi, problemami były te związane z platformami. Po pierwsze, zezwoliliśmy uczestnikom na udział w konferencji bez zakładania konta. Jak się okazało, tym samym uniemożliwiliśmy im korzystanie z chatu, który był otwarty tylko dla osób zalogowanych. Sprawa wyszła na jaw po wystąpieniu pierwszego z gości, gdy okazało się, że uczestnicy nie mogą zadawać pytań. Po części wynikało to z ograniczeń sprzętowych (brak mikrofonu), ale wydaje się, że główną przeszkodą była niechęć do wypowiadania się publicznie online i do tego w obcym języku. W związku z brakiem chatu otrzymaliśmy kilka skarg mailowo i poprzez media społecznościowe. Drugim sporym problemem było odtwarzanie wcześniej zarejestrowanych wystąpień. Okazało się, że MS Teams nie dawał sobie rady z liczbą klatek w niektórych filmach. W związku z tym nie były one wyświetlane płynnie. Zdecydowaliśmy się więc na udostępnianie nagrań w formie *streamingu* na żywo na specjalnie utworzonym w tym celu kanale YouTube. Dostęp do filmu miały tylko osoby posiadające link. Jednak tu pojawił się kolejny problem. Uczestnicy konferencji nie mogli kliknąć na odsyłacz wyświetlony w prezentacji w MS Teams oraz na chacie, którego nie widzieli. Rozwiązanie problemu było dość niewygodne. Rozesłaliśmy link mailem. Część osób zdecydowała się przepisać go bezpośrednio z prezentacji.

Problemy powodowały w niektórych momentach chaos i zakłócały płynność konferencji. Efektem były opóźnienie i irytacja niektórych uczestników.

Podsumowanie

Zestawiając ze sobą trzy omówione konferencje, z których każda miała inny charakter, można wyciągnąć kilka wniosków. Jeśli chodzi o pluses konferencji stacjonarnej, to należy tu wymienić: atmosferę i energię; możliwość swobodnego zadawania pytań, dyskusji,

wymiany doświadczeń, nawiązywania kontaktów oraz rozmów kularowych; łatwiej kontrolować obecność, co jest ważne, zwłaszcza w przypadku imprezy płatnej. Warto dodać, że część prelegentów zdecydowanie woli mówić do osób, które są obecne na sali, niż do komputera. Poza tym uczestnicy, zwłaszcza osoby spoza miasta, są często obecne na większej liczbie wystąpień. W przypadku wydarzenia online nie wiadomo, ile osób faktycznie w danej chwili słucha.

Plusami wydarzenia organizowanego w pełni online są: brak ograniczeń w kontekście miejsca przebywania, mobilności czy strefy czasowej uczestników; możliwość zorganizowania spotkania międzynarodowego; wygoda (uczestnicy często przebywali w domu, w wygodnym ubraniu; osoby zainteresowane poszczególnymi referatami mogą się logować tylko na nie, a pomiędzy panelami zajmować się czymś zupełnie innym); nie bez znaczenia są też mniejsze koszty organizacji – jak wspomniano, np. związane z przyjazdem i zakwaterowaniem gości czy cateringiem, ale również z brakiem potrzeby drukowania zaświadczeń, programów, identyfikatorów itp.

W przypadku obu rodzajów konferencji zawsze mogą wystąpić problemy techniczne, chociaż mają one różny charakter. Na spotkaniu w formie stacjonarnej istnieje ryzyko, że catering nie dotrze na odpowiednią godzinę. Poza tym może być problem z Internetem, projektorem, nagłośnieniem czy po prostu z prądem. Online mogą pojawić się wspomniane już zakłócenia związane z platformą (mimo jej wcześniejszego testowania), ale również np. po stronie danego prelegenta – z Internetem lub sprzętem. Warto wziąć też pod uwagę fakt, że uczestnicy nie będą zainteresowani czytaniem instrukcji, nawet najkrótszej.

Przy organizowaniu wydarzeń, np. konferencji, w ramach jakiejś szerszej inicjatywy, warto wziąć pod uwagę dodatkowe sprawy, jak np. tzw. księgi znaku. W naszym przypadku obowiązywały dwie: uniwersytecka oraz WIAD-u. Pozornie błahe problemy jak rodzaj fontu, kolorystyka i umieszczenie logo mogą bardzo utrudnić organizację. Warto zająć się tym problemem jak najszybciej. Przymusowa zmiana wszystkich grafik i materiałów, zwłaszcza na ostatnią chwilę, może okazać się niewykonalna.